

EN:n NÆNNOESVOETEULMIEH

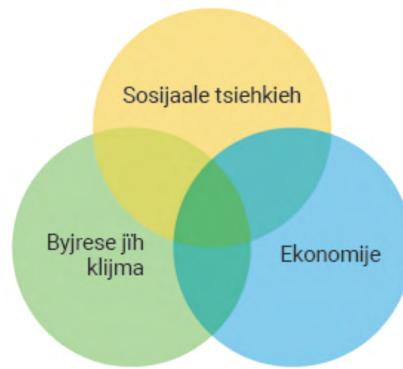
**EN:n nænnoesvoeteulmieh leah veartenen ektie
barkoesoejkesje giefiesvoetem nåhkehtidh,
joekehtsvoeti vööste gämhpodh jih
klijmajarkelimmieh tjöödtjestidh åvtelen 2030.**

Nænnoes evtiedimmie jih EN:n nænnoesvoeteulmiek

Nænnoes evtiedimmie lea daaletji almetji daerpiesvoeth vaarjelidh bielelen båetjen aejen boelvi nuepieh eerjedh sijen daerpiesvoeth åadtjodh. Nænnoesvoeteulmiek doh golme dimensjovnh nænnoes evtiedimmesne reflekteerieh: klijma jih byrese, ekonomije jih sosijaale tsiehkieh.

EN:n nænnoesvoeteulmiek 17 ulmiek jih 169 bielieulmiek tjeekieh. Ulmiek edtjieg ektie veartenevijries otnjeginie årrodh laantide, jieliemasse jih sivjle seabradahkide. Ulmiek demokraateles dorjesovvin raeriestimmiejj tñrrh laantijste abpe veartenisnie jih mahte luhkie millijovnh almetjh åadtjoejin sijen mëlem jiehtedh gihtjegoerehtimmesne My World.

EN:n nænnoesvoeteulmiej logoh jih ikonh gåarede veedtjedh sijeste fn.no.

FN-sambandet

FN-sambandet lissiehttamme daajroen åvteste barkeminie EN:n jih gaskenasjonaale gyhtjelassi bijre Nöörjesne. Ulmiedåehkieh leah dovne skuvlevierhkie jih medija jih siehme almetjh. Mijen ovrehte 30 barkijh mah barkeminie abpe laantesne, kontovrigujmie dejnie stööremes staarine.

Fulkh FN-sambandet sosijaale medijinie - @FNsambandet

[Facebook](#)

[Twitter](#)

[Instagram](#)

[YouTube](#)

[Flickr](#)

Lohkh vielie EN:n jih gaskenasjonaale gyhtjelassi bijre sijesne fn.no

1. Ulmie: Gaajhkesåarhts giefiesvoeth nåhkehtidh abpe veartenisnie

1.1) 2030 åvtelen abpe ekstreeme giefiesvoetem nåhkehtidh

1.2) 2030 åvtelen jih nasjonaale definisjovni mietie, lâhkoem ålmijste, nyjsenæjjiste jih maanijste gaajhkine aaltarinie mah giefiesvoetesne jielieminie unnemes bielie unniedidh.

1.3) Nasjonaale sjiehtedamme sosjaale tryjjesvoeteöörnegh jih råajvarimmieh gaajhkesidie sjiehtesjidh, unnemesstandaardigujmie, jih 2030 åvtelen joekoen gellie öörnegh jih råajvarimmieh giefies jih prååsehke almetjidie

1.4) Åvtelen 2030 hoksedh gaajhkh ålmah jih gujnh, joekoen giefies jih prååsehke almetjh, seamma reaktam ekonomeles vierhtide jih baahtsemem utniah vihkeles dïenesjidie, jáartam jih jeatjah såarhts eekh eekedh jih giehtjedidh, jih aarpan, eatnemevierhtide, orre teknologijese jih finansijelle dïenesjidie, aaj mikrofinansieereme.

1.5) 2030 åvtelen giefies almetji jih prååsehke almetji vuastalimmiefaamoem nænnoestidh, guktie dah eah dan tjarke baajnehtamme sjidh jih eah leah dan sååjrehke ekstreeme klijmaheannadimmiej gaavhtan jih jeatjah ekonomeles, sosjaale baajnehtimmieh jih katastrofh byresisnie.

1.a) Tjarke mobiliseeremem vierhtijste hoksedh ovmessie gaaltijistie, gaskem jeatjah lissiehttamme evtiedimmelaavenjostoen tjirrh, juktie evtiedimmelaantide, joekoen dah mah eah dan gåhkese båateme evtiedimmesne, nuekie jih daajroes vierhtieh vedtedh programmh jih politikhkem tjirrehtidh juktie gaajhkesåarhts giefiesvoeth nåhkehtidh.

1.b) Hijven politikhkels mierievierhkieh tseegkedh nasjonaale, regijonaale jih gaskenasjonaale daltesisnie dej evtiedimmestrategiji mietie mah leah gaagnine dejtie giefies almetjidie jih tjoeleperspektivem gorredieh, dejnie aajkojne skåårvemh råajvarimmie lissiehtidh mah giefiesvoetem nåhkehtieh.

2. Ulmie: Nielkiem nåhkehtidh, beapmoejearsoesvoetem jih beapmoevoetem bueriedidh jih nænnoes laanteburriem eevtjedh

2.1) 2030 åvtelen nielkiem nåhkehtidh jih hoksedh gaajhkh almetjh, joekoen giefies almetjh jih almetjh geerve tsiehkine, aaj sliedtetjh, nuekie, jearsoe jih aejlies beapmoem utnieh abpe jaepiem

2.2) 2030 åvtelen gaajhkesåarhts båajhtoeh beapmoevoetem nåhkehtidh, jih 2025 åvtelen doh gaskenasjonaale ulmiek jaksedh mej bijre seamadamme mah leah sjidtemehöptemen jih snjååpedimmien bijre maanaj luvnie vueelen vijhte jaepien båries, jih noere niejti, näajsan gujni, njammehtæjjah gujni jih båarasåbpoe almetji beapmoevoetedaerpiesvoeth gorredidh

2.3) 2030 åvtelen smaaveskaala beapmoeprodusenti produktiviteetem jih sijsebaalhkah guektiengierth dan stoerre darjodh joekoen gujnide, aalkoeåalmegidie, fuelhkide, gåetiekreekejuhtijealmetjidie jih gööljidie, gaskem jeatjah jearsoe jih seamma baahitsemen tjirrh jáartese, jeatjah produksjovnevierhtide jih barkoevierhtide, daajrose, finansijelle díenesjidie, maarkedidie jih nuepieh aarvoesjugniedæmman jih barkose laanteburrien ålkolen.

2.4) 2030 åvtelen hoksedh nænnoes systeemh beapmoeproduksjovnse gååvnese, jih tjarke vuekieh sjiehtesjidh mah lissiehttamme produktiviteetem jih produksjovnem vedtih, mah viehkiehtieh ekosysteemide tjåadtjoehtidh mah sjiehtedimmiem klijmajarkelimmide, ekstremevearaldasse, gajhkadahkese, dulvese jih jeatjah katastrofide bueriedieh, jih mah ånnetji ånnetji areaali jih jáartan kvaliteetem bueriedieh.

2.5) 2020 åvtelen dam genetihkeles gellievoetem tjåadtjoehtidh vetsmijste, gåetienkreekijste jih villes aarhtijste, gaskem jeatjah nasjonaale, regijonaale jih gaskenasjonaale ræjhcoes vetsmie- jih sjædtoevåarhkoej tjirrh, jih baahitsemem eevtjedh akten riektes jih seammavyörtegs joekedæmman dejstie aevhkieste mejtie åådtje åtnoen tjirrh gen-vierhtiste jih aerpienvuekien daajroste, gaskenasjonaale siemesvoeten mietie.

2.a) Gaskem jeatjah buerebe gaskenasjonaale laavenjostoen tjirrh skåårvemidie infrastruktuvresne lissiehtidh voenine, dotkemisnie jih bikhedimmiedenesjinie laanteburrien sisnjelen, teknologijeevtiedimmesne jih sjædtoej jih gåetienkreeki genbaanghkine, dejnie aajkojne produksjovnekapasiteetem laanteburresne bueriedidh evtiedimmelaantine, joekoen dejnie laantine mah eah leah dan gåhkese båateme evtiedimmesne

2.b) Doha-latjkoen mandaaten mietie åesiestimmierestriksjovnh jih botnjemh veartenen laanteburriemaarkedinie staeriedidh jih heerredidh, gaskem jeatjah akten parallelle nåhkehtimmien tjirrh gaajhkesåarhts eksportesubsidijistie laanteburrievarojne jih gaajhkh eksporteråajvarimmie seammalaakan effektine.

2.c) Råajvarimmieh nænnoestidh juktie hoksedh beapmoevaaroej navradahke – jih derivaatemaarkedh hijvenlaakan juhtiemine, jih varke baahktsemasse maarkedebievniemasse sjiehteladtedh, gaskem jeatjah beapmoevåarhkoej bijre, juktie ekstreeme beapmoeåasah gaertjiedidh

3. Ulmie: Hijven healsoem gorredidh jih jieledekvaliteetem gaajhkesidie eevtjedh, saht man båries lea

3.1) 2030 åvtelen lâhkoem gaajhkijste tjidtijste giehpiedidh mah baersieldimmesne jaemieh veartenisnie vueelen 70 raajan fierhten 100 000 jieli reakasovveme maanese

3.2) 2030 åvtelen jaemedefåantoeh nâhkehtidh mejtie maahta heerredidh aadtjen reakasovveme maanaj jih maanaj luvnie nuerebe goh vijhte jaepieh, aktine ektie ulmine gaajhkide laantide jaemedefåantoeh giehpiedidh aadtjen reakasovveme maanaj luvnie, jeenjemes 12 fierhten 1000 jieli reakadamme maanese jih jeenjemes 25 fierhten 1000 jieli aadtjenreakadamme maanaj luvnie vueelen 5 jaepien båeries

3.3) 2030 åvtelen skiemtjelasside aids, gâbloegossehtahke, malaria jih ij dan åehpies tropiske skiemtjelassh tjöödtjestidh, jih hepatiitem, skiemtjelassh mah leah tjaetsien gaavhtan jih jeatjah suetieskiemtjelassh nâhkehtidh

3.4) 2030 åvtelen lâhkoem dejstie maanijste mah fer aareh reakasuvvieh ij-suetieskiemtjelassi gaavhtan gâalmahtassese giehpiedidh hööptemen jih bâehtjierdimmien tjirrh, jih mentaale healsoem jih jieledekvaliteetem eevtjedh

3.5) Hööptemem jih bâehtjierdimmien ruvsemehtieåtnoste nænnoestidh, gaskem jeatjah bâajtoeh åtnoe narkotihkesti jih alkohovleste

3.6) 2020 åvtelen bieliem unniedidh dejstie mah valkeseovlahkoej gaavhtan jaemieh jih haeviem åadtjoeh.

3.7) 2030 åvtelen siejhme baahtsemem hoksedh dïenesjidie mah leah seksuelle jih reproduktive healsoen bijre, aaj fuelhkiesejkesjimmie jih bïevnesh jih lierehimmie mah disse govlesuvvieh, jih hoksedh reproduktive healsoe meatan vaaltasåvva nasjonaale strategiji jih programmi sijse.

3.8) Siejhme baahtsemem jaksedh healsoedïenesjistie, aaj öörnegh mah ekonomeles konsekvensi vööste vaarjelieh, jih siejhme baahtsemem vihkeles jih hijven healsoedïenesjidie jih jearsoe, eensi jih daerpies daalhkesidie jih vaksijnide hijven kvaliteeteste jih liehties åasan åvteste

3.9) 2030 åvtelen lâhkoem tjarke giehpiedidh dejstie mah vaarege kjemikaliji jih dearjoedehteme elmien, tjaetsien jih jáartan gaavhtan jaemieh,

3.a) Tjirrehtimmiem Veartenen healsoeorganisasjovnen mieriekonvensjovneste nænnoestidh hööptemen bijre dågkaskaarijste gaajhkine laantine

3.b) Dotkemem jih evtiedimmien dåarjoehtidh vaksijniste jih daalhkesijstie suetieskiemtjelassi jih ij-suetieskiemtjelassi vööste mah uvtemes evtiedimmelaanth

baajnehtieh, baahtsemem hoksedh daerpies daalhkesidie jih vaksijnide liehties åasan åvteste, Doha-latjkoen mietie TRIPS-latjkoen jih almetjehealsoen bijre, mah evtiedimmelaanti reaktam viiestieh njoelkedasside ellieslaakan nuhtjedh, mah leah nuepien bijre almetjehealsoem vaarjelidh jih joekoen daalhkesh hoksedh gaajhkesidie, åesiestimmielatjkosne immaterijelle reaktaj bijre

3.c) Lissiehttamme finansieeremem åadtjodh healsoedienesjiistie jih dåårrehtimmeste, evtiedimmeste jih lierehtimmeste healsoebarkijistie evtiedimmelaantine, joekoen dejnie unnemes evtiedimmelaantine jih smaave evtiedimmiesålestaatine, jih barkedh ihke dagkerh barkijh jáerhkieh laantine årrohdh.

3.d) Kapasiteetem gaajhkine laantine nænnoestidh, joekoen evtiedimmelaantine, aareh bieljelimmien, vaahragiehpiedimmien jih gietedimmien bijre nasjonaale jih veartenevijries healsoevaahrijste.

4. Ulmie: Feerhmeles, riektes jih hijven ööhpehtimmie hoksedh jih nuepieh lierehtäemman gaajhkesidie eevtjedh mij abpe jieledem ryöhkoe

4.1) 2030 åvtelen hoksedh gaajhkh näjth jih baernieh namhtah jih seammavyörtegs maadthsuvlem jih jáarhkelierehtimmie illieh jolle kvaliteeteste mij maahta sjöötehke jih tjielke lieremenåhtoem dejtie vedtedh

4.2) 2030 åvtelen hoksedh gaajhkh näjth jih baernieh nuepieh utnieh hijven aareh evtiedämman jih hoksese, jih baahtsemem aarhskuvlese åadtjoeh, guktie dah leah ryöreldihkie maadthsuvlesne aelkedh

4.3) 2030 åvtelen hoksedh nyjsenæjjah jih ålmah seamma nuepieh hijven teknihkeles jih barkoefaageles lierehtäemman jih jollebe ööhpehtäemman utnieh, aaj universiteeteööhpehtimmie, akten liehties åasan åvteste

4.4) 2030 åvtelen tjarke lissiehtimmie åadtjodh noeri jih geerve almetji luvnie mah maahtoem utnieh, gaskem jeatjah teknihkeles faagine jih barkoefaagine, mah leah sjöötehke fasseldimmesne, eensi barkose jih entreprenørskapese.

4.5) 2030 åvtelen tjoelejoekehtsh ööhpehtimmesne jih lierehtimmesne nåhkehtidh jih seamma baahtsemem hoksedh gaajhkide daltesidie ööhpehtimmien jih barkoefaageles lierehtimmien sisnjeli prååsehke dåehkide, aaj almetjh giehpiedamme funksjovnemahtojne, aalkoealmetjh jih maanah prååsehke tsiehkine

4.6) 2030 åvtelen hoksedh gaajhkh noerh jih stoerre lähkoe geerve almetjistie, dovne nyjsenæjjah jih ålmah, lierih lohkedh, tjaeledh jih ryöknedh

4.7) 2030 åvtelen hoksedh gaajhkh learohkh jih studeenth dam maahtoem vejtiestieh mij lea daerpies nænnoes evtiedimmie eevtjedh, gaskem jeatjah ööhpehtimmien tjörrh nænnoes evtiedimmesne jih jieledevuekesne, almetjereaktah, mîrrestalleme, eevtjeme raeffie- jih ij-vædtsoehvoetekultuvreste, veartenevijries årromevoete jih aarvoebiejeme kulturelle gellievoeteste jih kultuvren dåarjoe nænnoes evtiedämman

4.a) Ööhpehtimmiefaalenassh tseegkedh jih orrestehtedh mah lea maanavietseles, jih mah tjoelejoekehtsh jih almetjh giehpiedamme funksjovnemahtojne krööhkestieh, jih jearsoe, ij-vædtsoeh, feerhmeles jih radtjoes lieremebyjresh gaajhkesidie huksieh

4.b) 2020 åvtelen tjarke lissiehtimmie jaksedh veartenevijries lähkosne stipendijste mah gååvnesieh studeentide evtiedimmelaantijste, joekoen doh unnemes evtiedamme laantijste, smaave evtiedimmiesåålestatiijste jih afrikaanen laantijste, juktie dejtie nuepieh vedtedh jollebe ööhpehtäemman, gaskem jeatjah barkoefaageles lierehtimmie jih programmh bïevnese- .jih gaskesadtemeteknologijese, teknihke, insjenöörefaage jih vitenskape, dovne jeatjah evtiedimmelaantine jih laantine mah lea jijtjemse evtiedamme.

4.c) 2030 åvtelen tjarke lissiehtimmien åadtjodh maehteles lohkehtæjjijste, gaskem jeatjah gaskenasjonaale laavenjostoen tjirrh lohkehtæffaööhpehtimmien bijre evtiedimmilaantine, joekoen dejnie unnemes evtiedamme laantine jih smaave evtiedimmiesåålestaatine.

5. Ulmie: Mírrestalemem jaksedh jih níejti jih gujni sijjiem seabradahkesne nænnoestidh

5.1) Gaajhkesåarhts sierredimmieh níejtijste jih gunjiste abpe veartenisnie náhkehtidh.

5.2) Gaajhkesåarhts vædtsoesvoeth náhkehtidh gaajhki níejti jih gujni vööste dovne byögkeles jih privaate suerkesne, aaj almetjeåesiestimmie, seksuelle nuhteme jih jeatjahsåarhts nuhteme

5.3) Gaajhkh eerjije dahkoeh náhkehtidh, goh maanapruvreme, aareh pruvreme jih noerhkemepruvreme, jih tjoeleirhkelimmie

5.4) Jååhkesjidh jih aarvoem biejedh hokse- jih gåetiebarkose man åvteste ij maaksoem åadtjoeh byögkeles díenesji, infrastruktuvren jih sosjaalepolitihken tjírrh, jih juekeme díedtem gåetiegungesne jih fuelhkesne eevtjedh, dan mietie mij fiereguhtene laantesne sjahta

5.5) Hoksedh gujnh ellieslaakan jih tjielkelaakan åadtjoeh meatan årrodh jih seamma nuepieh utnieh njueniekisnie årrodh barkosne gaajhkine daltesinie gusnie sjæsjalimmieh vaaltasuvvieh, politihkesne, ekonomeles jih byögkeles jieliedisnie

5.6) Baahtsemem hoksedh hijven seksuelle jih reproduktive healsose jih reproduktive reaktide gaajhkesidie, dahkoeprogrammen mietie gaskenasjonaale konferanseste årroji jih evtiedimmien bijre, dahkoesoejkesjen mietie Beijingeste jih galhkuvetjaatsegi mietie fiereguhten vaaksjomekonferanseste

5.a) Reformigujmie níerhkedh juktie gujnide seamma reaktah ekonomeles vierhtide vedtedh, nuepie jáartam jih jeatjah sårhts eekh eekedh jih giehtjedidh jih baahtsemem utnieh finansijelle díenesjidie, aarpan jih eatnemevierhtide, nasjonaale laaki mietie

5.b) Åtnoem sjyöhtehke tekonomijeste nænnoestidh, joekoen bievnes- jih kommunikasjovneteknologije, juktie gujni sijjiem seabradahkesne nænnoestidh

5.c) Hijven politikhkem nænnoestidh jih tjirrehtidh jih laakh nænnoestidh mejtie gåarede tjirrehtidh juktie mírrestalemem eevtjedh, jih níejti jih gujni sijjiem gaajhkine daltesinie seabradahkesne nænnoestidh

6. Ulmie: Nænnoes tjaetsiereeremem jih baahtsemem hoksedh tjaatsan jih hijven sanitæærretsiehkide gaajhkesidie

- 6.1) 2030 åvtelen hoksedh seammavyörtegs baahtseme jearsoe jovkemestjaatsan gååvnese gaajhkesidie akten liehties åasan åvteste
- 6.2) 2030 åvtelen baahtsemem hoksedh nuekie jih seammavyörtegs sanitæære-, hygjeene- jih onnegåetietsiehkies gååvniesieh gaajhkesidie, joekoen njejti jih gujni daerpiesvoeth jih almetji daerpiesvoeth prååsehke tsiehkine
- 6.3) 2030 åvtelen buerebe tjaetsiekvaliteetem hoksedh viehkine dearjoedehtemem giehpiedidh, slaavvoebaelhkiestimmieh nåhketidh jih dan jijnje gåarede luejtemem vaarege tjemikalijistie jih materijelleste gaertjedidh, såelsietjaetsiem unniedidh jih orrestamme åtnoem jih jarkelamme åtnoem tjarke lissiehtidh veartenisnie
- 6.4) 2030 åvtelen nuhtemem tjaetseste gaajhkine suerkine bueriedidh jih nænnoes åtnoem jih baahtsemem fiersketjaetseste hoksedh juktie tjaetsievaanojne viehkiehtidh jih tjarke låhkoem almetijistie giehpiedidh mah tjaetsievaanoem dååjroeh
- 6.5) 2030 åvtelen integreereme reeremem tjaetsievierhtiste gaajhkine daltesinie sjiehtesjidh, gaskem jeatjah laavenjostoen tjirrh laanteraastaj rastah desnie gusnie sjyöhtehke
- 6.6) 2020 åvtelen ekosysteemh tjaetsine vaarjelidh jih orresistie tseegkedh, aaj vaerieh, skåajjh, aajeske dajvh, jeanoeh, bierjesåarhth mah tjaetsiem tjeekieh jih jaevrieh
- 6.a) 2030 åvtelen gaskenasjonaale laavenjostuem jih dåarjoem vijriedidh juktie barkoefamoem evtiedimmelaantine tseegkedh giehtelimmiej jih programmi sisnjeli mah leah viedteldihkie tjaetsie- jih sanitæærretsiehkide, gaskem jeatjah teknologije tjaetsietjöönghkemasse, saelhiem tjaetseste sierredidh, radtjoes åtnoe tjaetsievierhtiste, gietedimmie såelsietjaetseste, orresistie åtnoe jih jarkelamme åtnoe
- 6.b) Voenges seabradahki meatanårromem dåarjodh jih nænnoestidh juktie reeremem tjaetsie- jih sanitæærretsiehkijste bueriedidh

7. Uilmie: Baahtsemem hoksedh jaahkods, nænnoes jih daajbaletje energijese akten liehties åasan åvteste

7.1) 2030 åvtelen siejhme baahtsemem hoksedh jaahkods jih daajbaletje energijedïenesjidie akten liehties åasan åvteste

7.2) 2030 åvtelen lâhkoem orrestimmeles energijeste veartenen tjåenghkies energijeåtnosne tjarke lissiehtidh

7.3) 2030 åvtelen veartenen bueriedimmie energjeeffektiviteeteste edtja guektiengierth dan varke juhtedh

7.a) 2030 åvtelen dam gaskenasjonaale laavenjostoe nännoestidh juktie baahtsemem dotkemasse jih teknologijese aelhkebe darjodh suerkesne raajnes energije, aaj orrestimmeles energije, energjeeffektiviseereme jih geerve jih reejnebe teknologije fossijle bâeltiemasse, jih skåârvemh eevtjedh energjeinfrastruktuvresne jih teknologijesne raajnes energijese

7.b) 2030 åvtelen infrastruktuvrem vijriedidh jih teknologijem orrestehtedh juktie daajbaletje jih nænnoes energijedïenesjh faalehtidh gaajhkide årroejidie evtiedimmelaantine, joekoen dejnie unnemes evtiedamme laantine, smaave evtiedimmiesålestaath jih evtiedimmelaanth bielelen mearoegaedtie, fiereguhten laanten därjoeprogrammen mietie

8. Ulmie: Ihkuve, feerhmeles jih nænnoes ekonomeles evtiedimmiem, ellies fasseldimmiem jih eensi barkoem eevtjedh gaajhkesidie

8.1) Ekonomeles evtiedimmien fierhten årroejasse tjåadtjoehtidh mij leah fierhten laanten tsiehkiej mietie, jih joekoen evtiedimmie bruttonasjonaaleproduktese unnemes 7 prosenth fierhten jaepien dejnie unnemes evtiedamme laantine.

8.2) Ekonomeles produktiviteetem lissiehtidh diversifiseeremen, teknologes mietiemoeren jih innovasjovnen tjørrh, gaskem jeatjah leavlojne dejtie suerkide mah dienestem vedtieg jih leah barkoeintensjive

8.3) Politihkem eevtjedh mij evtiedimmien vööste stuvresåvva, mij produktijve darjomh dåarjohte, eensi barkoesijjieg tseegkieh, entreprenööreskapem, kreativiteetem jih innovasjovnem dåarjohte jih formaliseeremem jih evtiedimmien skreejrehte gaajh smaave, smaave jih gaskestoerre sieltine, gaskem jeatjah dejtie bahtsemem vedtedh finansijelle díenesjidie

8.4) Dovne 2030 ånneti ånneti nuhemem veartenevijries vierhtijste bueriedidh åtnoen jih produksjovnen sisnjelen, jih barkedh ektiedimmien nåhkehtidh ekonomeles evtiedimmien jih byreseejeremi gaskem, mij lea dan luhkiejaepien dahkoeprogrammen mietie nænnoes åtnoen jih produkusjovnen bijre, gusnie doh evtiedamme laanth åvtene vaedtsieh.

8.5) 2030 åvtelen ellies jih produktijve fasseldimmiem jih eensi barkoem jaksedh gaajhkide nyjsenæjjide jih ålmide, aaj noerh jih almetjh giehpiedamme funksjovnemahtojne, jih seamma baalhkam åadtjodh seamma barkoen åvteste

8.6) 2020 åvtelen lähkoem noerijste tjarke giehpiedidh mah eah leah barkosne, ööhpehtimmesne jallh lierehtimmesne

8.7) Varke jih radtjoes råajvarimmiejgumie näerhkedh juktie noerhkemebarkoem nåhkehtidh, daajbaletje slaavebarkoem jih almetjeåesiestimmie nåhkehtidh jih hoksedh doh vørremes maanabarkoevuekieh - aaj dåärrehtimmie jih åtnoe maanadåaranieriste – nyöjhkesuvvieh jih nåhkesuvvieh, jih 2025 åvtelen gaajhkesåarhts maanabarkoeh nåhkehtidh

8.8) Barkijereaktah vaarjelidh jih yearsoe barkoebyresem gaajhkide barkijidie eevtjedh, aaj barkoesijsevaanterdæjjah jih joekoen nyjsenæjjah mah sijse vaanterdieh, jih barkijh mah leah ov-seekere barkoetsiehkesne

8.9) 2030 åvtelen politihkem evtiedidh jih aelkedh juktie nænnoes turistejielemem eevtjedh mij barkoesijjieg sjugnede jih voenges kultuvrem jih voenges dorjesh eevtjieg

8.10) Nasjonaale finanseinstitusjovni faamoem vijriedidh jih åtnoem baanghke- jih tjirkemedienesijstie jih finansijelle dïenesijstie gaajhkeside skreejrehtidh

8.a) «Aid for Trade»-åesiestimmiedåarjoem evtiedimmelaantide lissiehtidh, joekoen dejtie unnemes evtiedamme laantide, gaskem jeatjah dan nænnoestamme, integreereme mierievierhkien tjirrh åesiestimmieageles dåarjose dejtie unnemes evtiedamme laantide (EIF)

8.b) 2020 åvtelen veartenevijries strategijem evtiedidh jih aelkdh fasseldimmien gaavhtan noerijste jih «The Global Jobs Pact» (veartenevijries barkoelatjkoe) sjiehtesjidh, maam Gaskenasjonaale barkoeorganisasjovnesne (ILO) evtiedamme.

9. Ulmie: Nænnoes infrastruktuvrem tseegkedh jih feerhmeles jih nænnoes industrialiseeremem jih innovasjovnem eevtjedh

9.1) Jaahkods jih nænnoes infrastruktuvrem jolle kvaliteeteste evtiedidh, aaj regijonaale jih raastendåaresth infrastruktuvre, juktie ekonomeles evtiedimmiem jih jieledekvaliteetem dåarjoehtidh leavlojne liehties åasan åvteste jih seammavyörtegs baadtsemasse gaajhkesidie

9.2) Inkludeereden jih nænnoes industrialiseeremem jih jielemeevtedimmiem eevtjedh, jih 2030 åvtelen industrijen lâhkoem fasseldimmeste jih bruttonasjonaaleproduktem tjarke lissiehtidh, tsiehkiej mietie fiereguhtene laantesne, jih industrijen lâhkoem fasseldimmeste jih bruttonasjonaaleproduktem dejnie unnemes evtiedamme laantine guektiengierth dan stoerre darjodh.

9.3) Baahtsemem finansijelle dïenesjidie lissiehtidh, aaj liehties kredihte, smaave industrijesieltide jih jeatjah sieltide, joekoen evtiedimmelaantine, jih daej sielti posisjovnem nænnoestidh jih dejtie aarvoesvaalhtesidie jih maarkedidie integreeredh

9.4) 2030 åvtelen infrastruktuvrem orrestehtedh jih jielemem jeatjahtehedh guktie dihte vielie monnehke sjædta, viehkine radtjoesåbpoe vierhtieåtnoste, jih vielie åtnoe raajnes jih byreseviertseles teknologijehammoejgujmie jih industrijeprosessigujmie, gusnie gaajhkh laanth aktem barkoem darjoh jijtsh maahtoem jih kapasiteeten mietie

9.5) Vitenskapeles dotkemem nænnoestidh jih teknologijem jielemesuerkine gaajhkine laantine orrestehtedh, joekoen evtiedimmelaantine, gaskem jeatjah – åvtelen 2030 – innovasjovnese skreejrehtidh, lâhkoem barkijistie lissiehtidh (fierhten millijovne årroejasse) dotkeme- jih evtiedimmiegiehtelimmien sisnjelen, jih dåarjode byögkeles jih privaate dotkemasse jih evtiedæmman tjarke lissiehtidh.

9.a) Nænnoes evtiedæmman infrastruktuvreste sjiehteladtedh evtiedimmelaantine viehkine dam finansijelle, teknologeles jih faageles daajroem lissiehtidh afrikaanen laantide, doh unnemes evtiedamme laantide, evtiedimmelaantide bielelen mearoegaedtie jih smaave evtiedimmiesålestataide

9.b) Nasjonaale evtiedimmiem teknologijeste, dotkemistie jih innovasjovneste evtiedimmelaantine dåarjoehtidh, gaskem jeatjah politihkeles mierieeaktoeh hoksedh mah gellievoetem jieliemisnie eevtjeh jih åesiestimmievaaroje vielieaarvoem vedtieh

9.c) Baahtsemem bïevnese- jih gaskesadtemeteknologijese tjarke lissiehtidh jih barkedh ihke doh unnemes evtiedamme laanth sïejhme jih liehties baahtsemem gaskevearman åadtjoh åvtelen 2020

10. Ulmie: Joekehtsvoeth laantine jih laanti gaskem giehpiedidh

10.1) 2030 åvtelen aktem ånnetji ånnetji jih ihkuve baalhkalissiehtimmie åadtjodh dejtie 40 prosenth giefiesommes almetjidie gaajhkijste årroejistie, mij lea verkebe goh nasjonaale gaskemedtien baalhkalissiehtimmie

10.2) 2030 åvtelen faamoem vihtiestidh jih sosijaale, ekonomeles jih politihkeles feerhmemem gaajhkijste eevtjedh, mij ij leah jearohke aaltaristie, tjoeliste, funksjovnemahtoste, naeleste, etnisiteeteste, nasjonaale maadtoste, religijovneste jallh ekonomeles jallh jeatjah statusistie.

10.3) Seamma nuepieh hoksedh jih joekehtsh jieledetsiehkine giehpiedidh, gaskem jeatjah sierredihks laakh, politikhkem jih praksisem nåhkehtidh, jih laakevedtemem, politikhkem jih råajvarimmieh eevtjedh mah leah sjiehteles daam ulmiem jaksedh.

10.4) Politikhkem nænnoestidh, joekoen skaeh tiej jih likiemaaksoej, baalhkan jih sosijaalehoksen bijre, dejnie aajkojne aktem ånnetji ånnetji jaabnedimmiem joekehtsijstie åadtjodh

10.5) Reguleeremem jih vaaksjomem bueriedidh veartenevijries finansemaarkedijstie jih finanseinstitusjovniste, jih tjirrehtimmie njoelkedassijste nænnoestidh

10.6) Hoksedh evtiedimmeliantha buerebe meatan sjidtieh jih åadtjoeh vielie meatan årrodh nænnoestidh sjæsjalimmieprosessine veartenevijries finanseinstitusjovnine, guktie institusjovnh buerebelaakan juhtieh jih vielie jaahkods sjidtieh jih dïedtem vaeltieh jih vielie legitijme sjidtieh.

10.7) Migrasjovnese jih mobiliteetese sjiehteladtedh öorneldihkie, jearsoe, reguleereme jih eensi hammojne, gaskem jeatjah soejkesjamme jih hijven reeresovveme migrasjovnepolitikhkem tjirrehtidh

10.a) Prinsihpem sjierregietdimmien bijre jih joekehtahteme gietedimmien bijre evtiedimmeliantijste, joekoen doh unnemes evtiedamme laantijste, latjkoej mietie mah leah Veartenen åesiestimmieorganisasjovnine dorjesovveme

10.b) Byögkeles evtiedimmiedåarjose jih kapitaalegalke masse skreejrehtidh, gaskem jeatjah ryöktesth ålkoelaanten skårvemh, dejtie staatide gusnie daerpiesvoete stööremes, joekoen doh unnemes evtiedamme laanth, afrikaanen laanth, smaave evtiedimmiesålestaath jih evtiedimmeliantha bielelen mearoegaedtie, laanti jïjtsh soejkesji jih programmi mietie.

10.c) 2030 åvtelen transaksjovnegebyrh giehpiedidh vueelen 3 prosenti raajan viehkine beetnegesertiestimmijste migraantijste hiejmelaantese, jih sertiestimmieöörnegh gebyrigujmie nåhkehtidh mah leah bijjelen 5 prosent

11 Ulmie: Joekehtsvoeth laantine jíh laanti gaskem giehpiedidh

11.1) 2030 åvtelen hoksedh gaajhkh baahtsemem eensi jíh jearsoe gåetide jíh vihkeles díenesjidie utnieh akten liehties åasan åvteste, jíh tsiehkide slummedajvine bueriedidh

11.2) 2030 åvtelen hoksedh gaajhkesh baahtsemem utnieh jearsoe, gaavnoes jíh nænnoes foeresjimmiesysteemide akten liehties åasan åvteste jíh jearsoesvoetem geajnojne bueriedidh, joekoen ektieskovhtese sjiehteladtedh jíh joekoen daerpiesvoetide almetjidie prååsehke tsiehkine, nySENæjjah, maanah, almetjh giehpiedamme funksjovnemahtojne jíh båarasåbpoe almetjh.

11.3) 2030 åvtelen feerhmeles jíh nænnoes urbaniseeremem nænnoestidh mij nuepiem gaajhkesidie vadta meatan åroodh, lea feerhmeles, jíh nænnoes seabradahkesjimmiem jíh reeremem vadta gaajhkine laantine

11.4) Barkoem nænnoestidh veartenen kultuvre- jíh eatnemeaerpiem vaarjelidh jíh gorredidh

11.5) 2030 åvtelen tjarke giehpiedimmier jaemedelåhkoen jíh låhkoem almetjiistie åadtjodh mah katastrofh dååjroeh, aaj katastrofh tjaetsine, jíh tjarkelaakan doh ryökteth ekonomeles teehpemh veartenen tjåenghkies bruttonasjonaaleproduktesne unniedidh dagkerh katastrofi gaavhtan, juktie joekoen giefies almetjh jíh almetjh prååsehke tsiehkine vaarjelidh.

11.6) 2030 åvtelen staari jíh voenges seabradahki negatjve baajnehtimmier byresasse giehpiedidh (möoleme fierhten årroejasse), joekoen leavlojne elmiekvälitetese jíh slaavvoegietedæmman byögkeles jallh privaate öörnegi gaavhtan

11.7) 2030 åvtelen hoksedh gaajhkesh dovnesh, joekoen nySENæjjah jíh maanah, båarasåbpoe almetjh jíh almetjh giehpiedamme funksjovnemahtojne, baahtsemem utnieh jearsoe, feerhmeles jíh gaavnoes kruana dajvide jíh byögkeles tjiehtjelidie.

11.a) Positjive ekonomeles, sosjaale jíh byresen bijre ektiedimmieh dåarjoehtidh staaredajvi, byreski jíh bårrode bigkeme dajvi gaskem viehkine nasjonaale jíh regijonaale soejkesjh nænnoestidh

11.b) 2020 åvtelen tjarke lissiehtimmier staarijste jíh voenges seabradahkjste mah integreereme politikhjem nænnoestieh, jíh soejkesjh tjirrehtieh dejnie aajkojne inkludeeredh, vierhtieåtnoem bueriedidh, klijmajarkelimmieh gaertjiedidh jíh sjiehtedidh jíh maehtedh katastrofh dåastodh jíh gietedidh, jíh lissine ellies systeemem vaahrastuvremasse jíh katastrofegietedæmman gaajhkine daltesinie evtiedidh jíh aelkedh, Sendai-mierievierhkien mietie katastroferiejriesvoetese jaepide 2015-2030.

11.c) Dejtie unnemes evtiedamme laantide viehkiehtidh nænnoes jíh hijven gåetieh tseegkedh åtnoen tjirrh voenges iebnh nuhtjedh, gaskem jeatjah ekonomeles jíh faageles viehkien tjirrh.

12. Ulmie: Nænnoes åtnoe- jih produksjovnemöönsterh hoksedh

12.1) Luhkiejaepien dahkoeprogrammem nænnoes åtnoen jih produksjovnen bijre tjirrehtidh gosse gaajhkh laanth leah meatan, men guktie doh evtiedamme laanth åvtene vaedtsieh, seamma tijjen goh krööhkeste evtiedimmelaanti evtiedimmiedaltesh jih nuepieh

12.2) 2030 åvtelen nænnoes reeremem jih radtjoes åtnoem eatnemevierhtiste åadtjodh

12.3) 2030 åvtelen fierhten årrojen beapmoebaatsahtassh, dovne detaljesåesiestimmesne jih utniji gaskem, bieline unniedidh, jih baatsahtassh produksjovne- jih fasseldimmiesvaalhtesisnie giehpiedidh, aaj baatsahtassh riblemen mænngan.

12.4) 2020 åvtelen vielie byresevietseles reeremem åadtjodh tjemikalijistie jih gaajhke sårarhts slaavvojste abpe jieledesyklusen tjirrh, gaskenasjonaale nænnoestamme mierievierhkiej mietie, jih luejtemem tjemikalijistie jih slaavvojste alman, tjaatsan jih jáartan tjarke giehpiedidh juktie almetjehealsoen jih byreseskaarah bööremeslaakan gaertjedidh

12.5) 2030 åvtelen slaavvoeveahkam tjarke giehpiedidh heerredimmien jih giehpiedimmien tjirrh, jih orresistie åtnoen jih jarkelamme åtnoen tjirrh iebnjiste

12.6) Sielth skreejrehtidh, joekoen stoerre jih gellienasjonaale sielth, nænnoes vuekieh åtnose vaeltedh jih bievnesh jijtse nænnoesvoeten bijre sijen reektemerutijni sijse integreeredh

12.7) Nænnoes öörnegh byögkeles skåårvemi bijre eevtjedh, mah leah fiereguiten laanten politihken jih prioriteeremi mietie.

12.8) 2030 åvtelen hoksedh gaajhkh almetjh abpe veartenisnie sjiehteles bievnesh jih goerkesem utnieh nænnoes evtiedimmien bijre, jih jieledevuekiem utnieh mij lea eatnemen mietie

12.a) Evtiedimmelaantide dåarjoehtidh guktie dah nænnoestieh sijen vitenskapeles jih teknihkeles kapasiteetem nænnoesåbpoe åtnoe- jih produksjovnemöönsterh sjiehtesjidh

12.b) Vuekieh evtiedidh jih sjiehtesjidh juktie effektem nænnoes fealadasseste möoledh mij barkoesijjieh sjugniedieh jih voenges kultuvrem jih voenges dorjesh eevtjieh

12.c) Ov-effektijve subsidijh fossijle båeltiemassese giehpiedidh viehkine maarkedebotnjemh båarhte vaeltedh mah madtjeldehtieh fer jijnjem nuhtjedh, nasjonaale tsiehkiej mietie, gaskem jeatjah skaehtieh jih likiemaaksoeh jeatjahtetedh jih eerjije subsidijh nåhkehtidh desnie gusnie gååvnesieh, guktie byresen konsekvensh våajnoes sjidtieh, jih seamma tijjen ellieslaakan evtiedimmelaanti sjiere daerpiesvoeth jih tsiehkiem krööhkestidh, jih eventuelle negatijve konsekvensh dej evtiedæmman gaertjiedidh dan hijven gåarede, jih naemhtie guktie dihte giefies almetjh jih voenges seabradahkh vaarjele

13. Ulmie: Dallatjinie maam akt darjodh juktie klijmajarkelimmide jih konsekvenside dejstie vuastalidh

13.1) Faamoem n  nnoestidh vuastalidh jih j  jtjemse klijmavaahride jih eatnemekatastrofide sj  ehtedidh gaajhkine laantine.

13.2) R  ajvarimmieh klijmarjarkelimmiej v  oste sj  ehtesjidh politiksesne, strategijine jih soejkesjimmesne nasjonaale daltesisnie

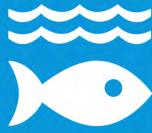
13.3) N  nnoestidh aktegsalmetji jih institusjovni maahtoem vuastalidh, j  jtjemse sj  ehtedidh jih konsekvenside klijmajarkelimmijste giehpiedidh jih dej maahtoem aareh b  eljelidh, jih daajroem jih voerkelimmiem dan bijre n  nnoestidh

13.a)   eliedimmide tj  rrehtidh mejtie doh evtiedamme laanth mah leah guejmieh EN:n mieriekonvensjovnesne klijmajarkelimmiej bijre leah vaalteme, juktie ulmiem jaksedh ektesne 100 milliardh dollar fierhten jaepien sk  affedh 2020   vtelen gaajhkijste gaaltijistie juktie evtiedimmielaanti daerpiesvoeth gaptjedh maereles klijmar  ajvarimmieh sj  ehtesjidh jih dejtie r  ehpaslaakan tj  rrehtidh, jih ellieslaakan Kruana klijmafoentem juhtiehtidh gosse foente dan varke g  arede kapitaalem   adtje

13.b) Mekanismh eevtjedh juktie maahtoem radtjoes klijmarelateereme soejkesj  mman jih reeremasne n  nnoestidh dejnie unnemes evtiedamme laantine jih smaave evtiedimmies  lestaatine, gaskem jeatjah leavlojne nyjsen  jjide, noeride jih voenges jih marginaale seabradahkide.

** Byjhkesjimmien mietie EN:n mieriekonvensjovne klijmajarkelimmien bijre lea vihkielommes gaskenasjonaale jih gaskestaateles forume r  a  resjimmide veartenevijries r  ajvarimmiej bijre klijmajarkelimmiej v  oste.*

14: Ulmie: Mearoem jih mearoevierhtieh nuhtjedh naemhtie guktie dihte nænnoes evtiedimmiem eevtjie

14.1) 2025 åvtelen gaajhkesåarhts mearoedearjoedehtemem heerredidh jih tjarke giehpiedidh, joekoen laantebaseereme giehtelimmijste, aaj mearoedearjoedehteme jih luejteme beapmoesaelhtijste

14.2) 2020 åvtelen ekosysteemide mearosne jih mearoegaedtien mietie nænnoeslaakan reeredh jih vaarjelidh olles stoerre skaara sjidh, gaskem jeatjah ekosysteemi vuastalimmiefaamoem nænnoestidh jih råajvarimmiegujmie näerhkedh juktie dejtie orresistie tseegkedh, guktie mearoeh maehtieh aejlies jih produktive sjidtedh

14.3) Bööremeslaakan konsekvenside mearoesuvredehtiemitie gaertjiedidh jih gietedidh, gaskem jeatjah nænnoesåbpoe vitenskapeles laavenjostoen tjirrh gaajhkine daltesinie

14.4) 2020 åvtelen radtjoes råajvarimmieh sjiehtesjidh juktie guelievierhtide reguleeredh, tjöödtjestidh fer jijnje guelie göolesåvva, luhpehts, ov-reekteme jih ov-reguleereme göölemem jih eerjije göölemevuekieh tjöödtjestidh, jih vitenskapeles reeremesojkesjigujmie näerhkedh juktie guelievierhtide orresistie tseegkedh dan varke gåarede, unnemes dejtie daltesidie mah maehtieh dan nænnoes daltesem guelievierhtijste vedtedh goh gåarede guelieveahkaj biologeles sjierevæhtaj mietie

14.5) 2020 åvtelen unnemes 10 prosenth mearoegaedtie- jih mearoedajvijste vaarjelidh, nasjonaale reaktan jih almetjereaktan mietie, jih dan bööremes vitenskapeles daajroen mietie mij gååvnese

14.6) 2020 åvtelen såemies göölemesubsidijh nyöjhkedh mestie bijjiekapsiteete jih bijjiegööleme sjædta, subsidijh nåhkehtidh mah luhpehts, ov-reekteme jih ov-reguleereme göölemem vedytih, jih lissine baajedh årrodh orre seammaplieres subsidijh sjiehtesjidh, seamma tijjen goh byjhkesje akte maereles jih radtjoes sjiere jih joekehtahteme gietedimmie evtiedimmielaantijste jih dejstie unnemes evtiedamme laantijste, byöroe akte sjiehtesjamme bielie årrodh Veartenen åesiestimmieorganisasjovnen rååresjimmiste göölemesubsidiji bijre¹

14.7) 2030 åvtelen hoksedh doh ekonomeles aevhkieh nænnoes åtnoste mearoen vierhtijste, gaskem jeatjah nænnoes reeremen tjirrh göölemistie, akvakultuvreste jih turistejieliemistie, enn vielie aevhkine sjidtieh dejtie smaave evtiedimmiesåålestaatide jih dejtie unnemes evtiedamme laantide.

¹ 1 Seamma tijjen goh daaletje rååresjimmieh krööhkesti Vearteen åesiestimmie-organisasjovnesne, Doha-latjkosne jih bæjhkoehimmieh ministeretjåanghkoste Hongkongesne

14.a) Vitenskapeles daajroem nænnoestidh, dotkemekapasiteetem tseegkedh jih marijne teknologijem sertiestidh – jih seamma tijen krööhkestidh kriterijh jih njoelkedassh Gaskestaateles oseanograafeles commisjovneste (Intergovernmental Oceanographic Commission) sertiestimmien bijre marijne teknologijeste – dejnie aajkojne tsiehkiem mearosne bueriedidh jih marijne aarhtegellievoeten dåarjoem evtiedämman lissiehtidh evtiedimmielaantine, joekoen smaave evtiedimmiesåålestaatine jih dejnie unnemes evtiedamme laantine.

14.b) Gööljidie mah smaaveskaalagööleminie giehtelieh, baahtsemem vedtedh marijne vierhtide jih maarkedidie

14.c) Vaarjelimiem jih nænnoes åtnoem mearojste jih mearoevierhtiste nænnoestidh viehkine almetjereaktam sjiehtesjidh guktie dïhte lea tjaalasovveme EN:n mearoereaktakonvensjonesne, mij lea reaktavåaroeminie vaarjeläemman jih nænnoes åtnose mearojste jih mearoevierhtiste, guktie tjåådtje tsiehkesne 158 EN-reektehtsisnie «The Future We Want».

**15. Ulmie: N  nnoes  tnoem ekosysteemijste vaarjelidh,
orresistie tseegkedh j h eevtjedh, n  nnoes
sk  ajjereeremem hoksedh,
saadtergemaajehgeerjehtimmiem n  hkehtidh, eatneme-
erjemem tj  o  dtjestidh j h reverseeredh j h tehpemem
aarhiegellievoeteste tj  o  dtjestidh**

15.1) 2020  vtelen n  nnoes  tnoem jaevriebaseereme ekosysteemijste j h d  enesijstie vaarjelidh j h d  vvodh mah daejtie ekosysteemide nuhtjeh, eatnemen nelnie j h sislaanten dajvine, joekoen sk  ajjine, lovves dajvine, vaerine j h gejhkie dajvine,  eliedimmie mietie gaskenasjonaale latkojne

15.2) 2020  vtelen sj  ehtesjimmie n  nnoes reeremistie gaajhkes  arhts sk  ajjeste eevtjedh, sk  ajjetjoehpemem tj  o  dtjestidh, eerjeme sk  ajjh d  vvodh j h tjarke sk  ajjem orresistie tseegkedh j h orre sk  ajjem sj  dtedehtedh veartenevijries daltesisnie

15.3) 2030  vtelen saadtergemaajehgeerjehtimmiem n  hkehtidh, eerjeme eatnemem j h j  artam beapmose d  vvodh, aaj laantedajvh mah leah baajnehtamme saadtergemaajehgeerjehtimmeste, gajhkoste j h dulveste, j h veartenen  vteste barkedh bielelen eerjeme eatnamistie

15.4) 2030  vtelen ekosysteemh vaerine vaarjelidh, aaj biologeles gellievoete desnie, guktie dah burebelaakan edtjeh n  nnoes evtiedimmie viehkiehtidh

15.5) Dallatjinie j h vijries r  ajvarimmiegujmie n  erhkedh juktie eerjemem habitaatiuste giehpiedidh, tehpemem biologeles gellievoeteste tj  o  dtjestidh j h 2020  vtelen h  vhtadihks aarhth vaarjelidh j h heerredidh olles dah jaemieh

15.6) R  ektes j h seammavy  rtlegs juekemem aevhikjste eevtjedh mah leah  tnoen bijre gen-vierhtijste, j h maereles baaktsemem dagkerh vierhtide eevtjedh gaskenasjonaale siemesvoeten mietie.

15.7) R  ajvarimmiegujmie dallatjinie n  erhkedh juktie luhpehts vuettjemem j h luhpehts  esiestimmie vaarjeldihkie sj  dtoe- j h kreekaarhtigujmie tj  o  dtjestidh, j h dovne faalenasse- j h gihtjemebieliem  esiestimmesne g  etedidh luhpehts dorjesigujmie villes kreekjste

15.8) 2020  vtelen r  ajvarimmieh sj  ehtesjidh olles ammes aarth s  jse vaaltasuvvieh j h geerjehtamme sj  dteh juktie ammes aarhti baajnehtimmie tjarke giehpiedidh eatneme- j h tjaetsiebaseereme ekosysteemide, j h aaj prioriteereme ammes aarhth g  ehtjedidh jallh n  hkehtidh

15.9) 2020  vtelen aarvoem ekosysteemijste j h biologeles gellievoeteste sj  ehtesjidh nasjonaale j h voenges soejkesjimmieprosessine, strategijine giefiesvoeten  hkeht  mmen j h reeknehl  kosne

15.a) Lissiehtimmiem finansijelle vierhtine tjarke mobiliseeredh gaajhkjiste gaaltijistie, juktie biologeles gellievoetem nænnoeslaakan vaarjelidh jih nuhtedh

15.b) Stoerre vierhtieh gaajhkjiste gaaltijistie jih gaajhkine daltesinie mobiliseeredh juktie nænnoes skåajjereeremem finansieeredh, jih vierhkievierhtieh hoksedh mah leah sjiehteles dagkeres reeremem evtiedimmelaantine eevtjedh, gaskem jeatjah vierhkievierhtieh juktie skåajjem vaarjelidh jih orre skåajjem sjidtedehtedh.

15.c) Veartenevijries dårjoem råajvarimmide lissiehtidh juktie luhpehts vuettjemem jih luhpehts åesiestimmiem vaarjeldihkie aarhtigumie nåhkehtidh, gaskem jeatjah voenges seabradahki maahtoem nænnoestidh doh gaavnoes nuepiet nuhtjedh juktie nænnoes jieledevåaromem tjåadtjoehtidh.

**16. Ulmie: Raeffies jih feerhmeles seabradahkh eevtjedh
juktie nænnoes evtiedimmiem hoksedh, jih gaajhkesh
dovnesh reaktavaarjelimmiem utnieh, jih institusjovnh
tseegkedh mah hijvenlaakan juhtieh, dïedtem vaeltieh jih leah
feerhmeles gaajhkine daltesinie**

16.1) Gaajhkesåarhts vædtsoehvoeth jih jaememevoetem tjarke giehpiedidh mij lea
viedteldihkie vædtsoesvoetese abpe veartenisnie

16.2) Daaresjimmiem, nuhemem, almetjeåesiestimmiem jih gaajhke såarhts
vædtsoehvoeth ijh torturtem maanaj vööste tjöödtjestidh

16.3) Reaktastaatem nasjonaale jih gaskenasjonaale eevtjedh, jih hoksedh gaajhkesh
dovnesh seamma laaki mietie gütesuvvieh, reaktajearsoesvoetem jih
reaktavaarjelimmiem utnieh

16.4) 2030 åvtelen tjarke giehpiedimmiem luhpehts finanse- jih vaekniestraejmijste
åadtjodh, aelhkebe darjodh eekh goeredh jih bååstede seedtedh, jih gaajhkesåarhts
organiseereme meadtoeh nåhkehtidh

16.5) Korruptsjovnem jih gaajhkesåarhts måvhtah tjarke giehpiedidh

16.6) Radtjoes jih ræhpas institusjovnh gaajhkine daltesinie evtiedidh mah dïedtem
vaeltieh

16.7) Bealijes, feerhmeles jih representatiive sjæsjalimmieprossesh hoksedh gusnie
gaajhkesh åadtjoeh meatan årrodh gaajhkine daltesinie

16.8) Vijriedidh jih nænnoestidh evtiedimmielaanth åadtjoeh meatan årrodh
institusjovnine veartenevijries stuvremasse

16.9) 2030 åvtelen juridihkeles identiteetem gaajhkesidie hoksedh, gaskem jeatjah
reakadimmierregistreerenen tjirrh

16.10) Baahtsemem bievnesidie hoksedh gaajhkesidie vihkeles frijevoeth vaarjelidh,
nasjonaale laaki jih gaskenasjonaale latjkoej mietie

16.a) Sjyöhtehke nasjonaale institusjovnh nænnoestidh, gaskem jeatjah
gaskenasjonaale laavenjostoen tjirrh, dejnie aajkojne kapasiteetem bigkedh gaajhkine
daltesinie, joekoen evtiedimmielaantine, juktie vædtsoesvoetem heerredidh jih
terrorismem jih meadtoem nåhkehtidh

16.b) Ij-sierreden laakh jih politihkem akten nænnoes evtiedimmien gaavhtan
eevtjedh jih tjåadtjoehtidh

17. Ulmie: Vierhkievierhtieh nænnoestidh mah leah daerpies barkoem tjirrehtidh, jih veartenevijries guejmievoeth orrestidh nænnoes evtiedimmien gaavhtan

Finanse

17.1) Nasjonaale vierhtieh nænnoestidh jih mobiliseerredh, gaskem jeatjah gaskenasjonaale dåarjoen tjirrh evtiedimmelaantide, dejnie aajkojne laanti nuepiem bueriedidh skaeh tieh jih jeatjah lijkiemaaksoeh krüebpesjidh.

17.2) Giehtjedidh doh evtiedamme laanth ellieslaakan sijjen byögkeles viehkieäliedimmieh evtiedimmelaanti åvteste tjirrehtieh (ODA), gaskem jeatjah jeenjesh dejstie leah jijtjemse åeliedamme 0,7 prosenth ODA/BNI:ste evtiedimmelaantide vedtedh jih 0,15-0,20 prosenth ODA/BNI:ste vedtedh dejtie unnemes evtiedamme laantide; ODA-vedtijh haastasuvvieh vuarjasjidh unnemes 0,20 prosenth ODA/BNI:ste dåarjojne vedtedh dejtie unnemes evtiedamme laantide.

17.3) Jinebh beetnehvierhtieh evtiedimmelaantide mobiliseeredh jeniebistie gaaltijilstie.

17.4) Evtiedimmelianthaanviehkiehtidh guhkiebasse jih nænnoes laajkoetsiehkies åadtjodh akten iktedamme politihken tjirrh juktie laajkoefinansieeremem, laajkoegiehpiedimmiem jallh jeatjah laajkoestruktuvremem eevtjedh, jih doh giefiesommes jih jeenjemes laajkoeleevles laanti ålkoelaantelaajkoem güetedidh naemhtie guktie dïhte neavroem giehpede mij lea laajkoen gaavhtan.

17.5) Öörnegr nænnoestidh jih tjirrehtidh mah skåârvemen eevtjieg dejtie unnemes evtiedamme laantide.

Teknologije

17.6) Noerhte-åarjel-laavenjostoem, åarjel-åarjel-laavenjostoem jih triangulæære-laavenjostoem bueriedidh jih nænnoestidh regijonaale jih gaskenasjonaale vitenskapen, teknologien jih innovasjovnen bijre, jih daajroejuekemem bueriedidh dej eaktoej bijre mej bijre seamadamme, gaskem jeatjah viehkine daaletje öornegh buerebelaakan iktedidh, joekoen EN-daltesisnie, jih akten veartenevijries mekanismen tjirrh juktie teknologijem åehpies darjodh.

17.7) Evtiedimmiem, sertiestimmiem, geerjehtimmiem jih bievnemem eevtjedh byjresevietsel teknologijeste evtiedimmilaantide hijen eaktoej mietie, gaskem jeatjah ij-maarkedelikge eaktojne jallh eaktojne mah jeatjahlaakan leah buerebe goh jeatjah laanth äadtjoeh, latkoej mietie gaskemsh

17.8) Teknologijebaanghkine jih öörneginie kapasiteetetseegkemasse näerhkedh vitenskapen, teknologijen jih innovasjonen sisnjelen dejtie unnemes evtiedamme laantide 2017 åvtelen, jih åtnoem lissiehtidh teknologijeste mij nuepieh vadta, joekoen bievnese- jih gaskesadtemeteknologije.

Kapasiteetetseegkeme

17.9) Gaskenasjonaale dåarjoem lissiehtidh juktie radtjoes jih ulmien vööste kapasiteetetseegkemem evtiedimmelaantine tjirrehtidh, jih dan tjirrh nasjonaale tjirrehtimiesoejkesjh gaajhkide nænnoesvoeteulmide dåarjodh, gaskem jeatjah noerhte- åarjel-laavenjostoen, åarjel-åarjel-laavenjostoen jih golmeguejmielaavenjostoen tjirrh.

Åesiestimmie

17.10) Siejhme, njoelkedassebaseereme, ræhpas, ij-sierreden jih seammavyörtegs multilaterale åesiestimmiesysteemem eevtjedh Veartenen åesiestimmieorganisasjovnen nuesne, gaskem jeatjah rååresjimmide illedh organisasjovnen Doha-öörnegen nuesne

17.11) Evtiedimmielaanti eksportem tjarke lissiehtidh, joekoen dejnie aajkojne dej unnemes evtiedamme laanti lâhkoem veartenen eksporteste guektiengierth dan stoerre darjodh åvtelen 2020

17.12) Vihties tijjemieriej åvtelen dejtie unnemes evtiedamme laantide ikuve lijkiemaakohts jih veahkafrijje maarkedebahtsemem vedtedh, sjæjsjalimmiej mietie Veartenen åesiestimmieorganisasjovnesne, gaskem jeatjah hoksedh preferaansenjoelkedassh importevaarojde dejstie unnemes evtiedamme laantijste leah tjyölkehke jih aelhkie, guktie dah viehkiehtieh maarkedebahtsemem aelhkebe darjodh

Strukturelle gyhtjelassh

Politihkeles jih institusjonelle siemesvoete

17.13) Stabiliteetem veartenen makroekonomijesne nænnoestidh, gaskem jeatjah politihkeles iktedimmiem jih siemesvoeten tjirrh

17.14) Vielie siemesvoetem jih ellies politihkem nænnoes evtiedimmien bijre åadtjodh

17.15) Fieregguhien laanten dahkoenuepieh jih åvtehkevoetem seahkaridh juktie jijtse politihkem tseegkedh jih tjirrehtidh giefiesvoetenâhkehtimmien jih nænnoes evtiedimmien bijre.

Guejmievoete jienebi iedtjeladtji gaskem.

17.16) Veartenevijries guejmievoetem nænnoes evtiedimmien bijre nænnoestidh jih dam guejmievoetine jienebi iedtjeladtji gaskem dåarjoehtidh mah maehtieh daajroem, maahtoem, teknologijem jih finansielle vierhtieh mobiliseeredh jih juekedh, juktie viehkiehtidh gaajhkh laanth, joekoen evtiedimmielaanth, nænnoesvoeteulmide jeksieh.

17.17) Guejmievoeth skreejrehtidh jih eevtjedh mah hijvenlaakan juhtieh byögkelesvoetesne, byögkelesvoeten jih privaate gaskem jih sivjle seabradahkesne mah guejmievoeti dååjrehtimmieh jih vierhiestrategijh våaroeminie utnieh.

Daata, vaaksjome jih dïedte

17.18) 2020 åvtelen dåarjoem kapasiteetebigkemasse evtiedimmielaantine lissiehtidh, aaj dejnie unnemes evtiedamme laantine jih smaave evtiedimmiesåålestaatine, juktie

tjarke baahtsemem bueriedidh jaahkods jih sjyöhtehke daatide jolle kvaliteeteste, mah leah joekedamme baalhkan, tjoelen, aalteren, naeliem, etnisiteeten, migrasjovnestatusen, funksjovnemahtoen, geograafeles sijien jih jeatjah nasjonaale sjiehteles damtsvæhtaj mietie

17.19) 2030 åvtelen daaletje skraejrieh våaroeminie utnedh juktie möölemevuekieh nænnoes evtiedimmien bijre evtiedidh mah bruttonasjonaaleproduktem lissiehtieh, jih kapasiteetebigkemem statistihkesuerkesne evtiedimmelaantine dåarjoehtidh

Gaajhkh guvvieh: FN-sambandet/Eivind Oskarson

